

Hänsyn har ock tagits till äldre norska koralverk. Harmoniseringen är utslutande gjord av organisten i Vor Frelzers kirke, Eyvind Alnæs. Att märka är bl. a. att repriserna harmoniseras olika enligt en tradition från O. A. L:s dagar. Påfallande ur svensk synpunkt är också, att treklanger-na ofta utbyts mot dissonerande övergångsackord t. o. m. i radslut.

Förf. giver i anledning av koralboken även en intressant exposé av den kritik, som prof. E. Abrahamsen, Köpenhamn, riktat mot att melodierna harmoniseras i en förhållandevis ung harmonistil, t. o. m. även när det rör sig om *gamla* melodier, vilka enligt hans mening krävt en för sin tid mera liknande omklädnad. Abrahamsens kritik mot att på detta sätt »sammanblanda olika stilarter» i samma koral bemötes av prof. I. Krohn, som vill göra gällande, att de medeltida melodierna borde i så fall erhålla »den flerstämmiga klädnad, som brukades vid dessa melodiers uppkomst», vilket enligt hans mening skulle innebära »en absurditet, emedan sinnet för harmoni då först höll på att spira fram i form av embryonala försök. Men 1500- och 1600-talets harmonik företräder ingalunda med säkerhet samma stilriktning som de medeltida melodierna». Såsom exempel för ett fritt harmoniskt förhållande till en förfluten tids melodik hänvisas till J. S. Bachs koralharmonisering. Denna utgör visserligen ej någon norm, men åtminstone »ett bevis för att förbindelsen av melodi och harmoni från vitt skilda tidsperioder och stilarter ändock kan ske på ett fullödigt sätt». Melodiken skall ej vara avhängig av det harmoniska elementet, lika litet som harmonierna få slaviskt bero av melodiken. Uppgiften är nu att »finna en syntes av båda, och bryggan därtill finnes, enligt hans mening, »i den äkta folkmelodiken och inlevandet däruti».

Såsom ett slutomdöme om Sandviks norska koralhistoria må framhållas, att den är skriven med stor samvetsgrannhet och sakkunskap, ledig och lättläst. Det är verkligen på tiden, att kyrkomusikaliskt intresserade i vårt land börja taga närmare kännedom om de norska kyrkosångssträvandena, som om än i viss mån egenartade för Norge, dock i mångt och mycket påminna om vad som skett även i vårt land. Och såsom *en* väg, och därtill en kungsväg in i den norska kyrkomusikens skönhetsrike är ett noggrant studium av denna bok att anbefalla, naturligtvis med till buds stående norska koralböcker för ögonen. Ett sådant studium vidgar vyerna och värmer hjärtat.

F. M. Allard.

Liturgiska och kyrkomusikaliska motioner i kyrkomötet.

Årets kyrkomöte, brådstörtat sammankallat för behandling av Kungl. propositionen rörande de ecklesiastika bostälLENAs förvaltning kom, trots en ärkebiskoplig anvisning om att frivilligt inskränka bruket av den enskildes rätt att motionera, att även röra sig om åtskilliga andra frågor, bland dem flera, som berörde musikaliska och liturgiska

spörsmål. Innan ännu kyrkomötets tryck föreligger låter det sig icke göra att annat än summariskt redogöra för motionerna och deras behandling i utskott och plenum. Här skall endast en kort sammanfattning verkställas. I ett flertal rent liturgiska frågor, torde det vara anledning att återkomma i denna tidskrifts spalter till motionerna, enär kyrkomötets beslut först torde komma att utsändas till Domkapitlen på remiss, innan de av Kungl. Maj:t komma att upptagas till fastställelse.

Doktor G. Ekström i Falun föreslog att »på bönen Fader vår, läst från altaret vid gudstjänst, skall från församlingen följa lovsången: *Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.*» samt att »bönen Fader vår i kyrkliga förrättningar, där doxologien icke kan sjungas, skall sluta med orden Och inled oss icke i frestelse. Utan fräls oss ifrån ondo. Amen. — samt att viss bestämd melodi skall vid doxologiens sjungande användas.» Motionen avsges av kyrkomötet.

Samme motionär föreslog vidare att vid aftonsång under Fastan rätt må givas att predika över Kristi lidandes historia, vilken motion bifölls, vidare att litanian skulle få användas såsom allmän kyrkobön, också å Domsöndagen, vilket däremot avsges. Han föreslog slutligen att kyrkohandbokens kapitel om jordfästning skall få en rikare utformning. Ett fullständigt förslag bifogades. Kyrkomötet avsges motionen.

Biskop Rodhe och domprost Lizell föreslog i en motion; pastor primarius och kyrkoherde Larsson, Stockholm, i en annan, åtgärder för skriftermålets infogande i högmässan. Till ett utförligare omnämnande av dessa viktiga motioner och deras behandling i kyrkomötet skall denna Tidskrift återkomma. För dagen må meddelas att kyrkomötet beslöt hemställa om sådant tillägg i handboken att skriftermålet kunde infogas antingen i början av högmässan, mellan Helig och Kyrie, och med avlösningen efter detsamma, eller ock efter den allmänna kyrkobönen.

Professor Aulén hade slutligen motionerat om ordnande av vissa kyrkomusikaliska frågor och om medgivande att använda ett bifogat ritual för julotta.

Av intresse för denna Tidskrifts läsare torde Beredningsutskottets utlåtande i dessa sista frågor vara. Det må här därför införas in extenso. Utskottets förslag biföllos av kyrkomötet.

Utskottet skriver:

Den alltmer livaktiga kyrkosångsrörelsen är en synnerligen glädjande företeelse i vårt nutida kyrkoliv. Vad den mäktar åstadkomma ifråga om framförandet av stora klassiska körverk hava de senare årens kyrkosångshögtider visat. Ännu betydelsefullare är de många små körernas trogna arbete för höjandet av de svenska kyrkobygdernas gudstjänstliv.

Jämsides och i nära förbindelse med denna rörelse pågår ett beaktansvärt arbete på det kyrkomusikaliska området, där det bland annat gäller att ur kyrkans rika skatt främst från de stora skapande tiderna framtaga sådant, som kan komma den svenska församlingen naturligt tillgodo och bidraga att skapa en god svensk tradition. Utskottet vill på denna punkt betona vikten av att kören icke införes på sådana punkter i gudstjänsten, där församlingen av ålder varit aktiv.

De senaste decennierna ha på detta område skänkt vår kyrka ett syn-

nerligen värdefullt tillskott och väckt till liv skapande krafter. Arbetet pågår med oförminskad iver. Det synes under sådana förhållanden utskottet angeläget, att detta arbete från kyrkans sida följes med intresse, uppmärksamhet och kritik. För sin del hyser utskottet den förhoppningen, att biskopsmötet skall finna en form för ledning och granskning t. ex. genom tillsättandet av en kyrkomusikalisk nämnd.

I samband med granskningen av musiken till den kortare Litanian har utskottet haft anledning erinra sig att enligt kyrkomötets beslut från år 1929 Kyrie före de alternativa slutantifonierna icke skulle medtagas.

Skulle en kyrkomusikalisk nämnd komma att utses, torde föreliggande förslag till musik för julottan där böra vinna beaktande. I förhoppning om att sålunda antydd utväg på denna punkt skall visa sig framkomlig, vill utskottet föreslå,

a) att kyrkomötet i anledning av motionen nr 13 i dess första del ville i skrivelse till Kungl. Maj:t förklara sig icke hava något att erinra mot att i till motionen nr 13 fogad musikbilaga intagen musik till allmänna kyrkobönen¹ och kortare formen av Litanian må tillåtas till bruk, dock med erinran om att fördelningen av textpartierna ansluter sig till gällande kyrkohandbok;

b) att kyrkomötet villé besluta, att herr Auléns motion, nr 24, icke måtte till någon kyrkomötets åtgärd föranleda.

Beträffande herr Auléns yrkande i motion, nr 13, om medgivande, att den kortare Litanian må kunna användas även på långfredagen, har kyrkomötet så nyligen som 1929 uttalat såsom sin mening, att den längre formen för Litanian alltid skall användas på långfredagen, och då utskottet är av samma mening, får utskottet hemställa,

c) att herr Auléns yrkande i motion, nr 13, beträffande den kortare Litanians användning på långfredagen icke måtte till någon kyrkomötets åtgärd föranleda.

Slutligen har herr Aulén föreslagit, att kyrkomötet måtte medgiva, att psalmen Allena Gud i himmelrik under passionstiden må kunna få sjungas till melodien nr 140 i svenska kyrkans koralbok.

Då utskottet icke har något att häremot erinra, får utskottet hemställa,

d) att kyrkomötet måtte besluta ingå till Kungl. Maj:t med underdånig anhållan, att Kungl. Maj:t täcktes tillåta att psalmen Allena Gud i himmelrik under passionstiden må kunna sjungas till melodien nr 140 i svenska kyrkans koralbok.

¹ Finnes utgiven å C. W. K. Gleerups förlag: »Stycken ur den svenska Hög-mässan». Pris 75 öre. Likaledes: »Julotta». Pris 75 öre.